Liikenne- ja viestintävirasto
Transport- och kommunikationsverket

LAUSUNTO

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Päiväys/Datum
26.04.2021
Dnro/Dnr
TRAFICOM/193141/03.03.01/2021
Viite/Referens
HE 48/2021 vp / Kirjallinen asiantuntija-lausunto

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta ja eräiksi muiksi laeiksi (HE 48/2021 vp)

Liikenne- ja viestintävirasto (jäljempänä Traficom) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto koskien hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta ja eräiksi muiksi laeiksi.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettaviksi biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annettua lakia sekä eräitä muita lakeja siten, että jakeluvelvoitteen soveltamisalaa laajennettaisiin biokaasuun ja muuta kuin biologista alkuperää oleviin uusiutuviin liikenteen polttoaineisiin, joille myös annettaisiin kasvihuonekaasupäästöjen vähennyskriteerit. Samalla lisättäisiin soveltamisrajan alle jääville jakelijoille mahdollisuus vapaaehtoisesti hakeutua jakeluvelvoitteen alaisuuteen ja pantaisiin täytäntöön uudelleenlaadittu uusiutuvaa energiaa koskeva EU:n direktiivi (RED2) liikenteen uusiutuvan energian edistämistä koskevan sääntelyn osalta. Lisäksi saatettaisiin voimaan myös uusiutuvan energian direktiivin mukaiset tietyistä raaka-aineista tuotettujen biopolttoaineiden ja biokaasun osuusrajoitukset.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom kannattaa biokaasun ja muuta kuin biologista alkuperää oleviin uusiutuvien polttoaineiden sisällyttämistä jakeluvelvoitelakiin näiden polttoaineiden tuotannon kasvattamiseksi ja saatavuuden parantamiseksi.

Hallituksen esityksen mukaisilla lainmuutoksilla saattaa olla tulevaisuudessa polttoainevaihtoehtojen lisääntyessä vaikutuksia Traficomin lakisääteisiin valvontatehtäviin, mutta ne on arvioitu vähäisiksi.

Traficom pyrkii osaltaan edistämään liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä Suomen kansallisten strategioiden ja hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti ja katsoo, että biokaasun ja muuta kuin biologista alkuperää oleviin uusiutuvien liikenteen polttoaineiden lisääminen jakeluvelvoitteen piiriin edistää näitä tavoitteita. On syytä huomioida, että ilman jakeluvelvoitteen kasvattamista sen soveltamisalan laajentamisen yhteydessä (kuten fossiilittoman liikenteen tiekarttaa valmistellut ryhmä on esittänyt) saattavat uudet jakeluvelvoitteen piiriin tulevat polttoaineet korvata merkittäviltä osin muita biopolttoaineita fossiilisten polttoaineiden sijaan, jolloin vaikutus kasvihuonekaasupäästöihin voi jäädä vähäiseksi.

HE:n lakimuutosten myötä biokaasu tulee verotuksen piiriin, mikä mahdollisesti nostaa polttoaineen pumppuhintaa. Samanaikaisesti kuitenkin biokaasun kysynnän

ja tuotantovolyymin on arvioitu kasvavan niin, että kokonaishintavaikutuksen on arvioitu olevan hyvin vähäinen tai olematon. Täten biokaasun hinta säilyisi kilpailukykyisenä verrattuna fossiilisten polttoaineiden hintoihin. Biokaasun asema yhtenä liikenteen kilpailukykyisenä kotimaisena energiavaihtoehtona tulisi jatkossakin turvata, sillä se on vaihtoehto erityisesti sellaisiin raskaan kaluston sovelluksiin, joissa liikenteen sähköistyminen on haastavaa. Biokaasun käyttö on esityksessä arvioitu varsin pieneksi. Biokaasun raaka-ainepotentiaali (16 TWh) on Suomessa suuri, ja teknistaloudellinen tuotantopotentiaalikin merkittävä (n. 10 TWh), vastaten lähes neljäsosaa nykyisestä tieliikenteen energiankulutuksesta. Liikenteen energiaratkaisuihin tarvitaan monipuolisesti useita vähäpäästöisiä vaihtoehtoja, joista tapauskohtaisesti on mahdollista valita soveltuvin.

Muuta kuin biologista alkuperää oleviin uusiutuvien polttoaineiden, käytännössä sähköpolttoaineiden, määrä tuskin tulee olemaan merkittävä ennen vuosikymmenen loppua. Niiden potentiaali on kuitenkin suuri, ja ne voivat toimia merkittävänä osana paitsi liikenteen energiapalettia, myös kasvavan uusiutuvan sähköntuotannon energiavarastoratkaisua.

Aki Tilli

Johtava asiantuntija

Outi Ampuja

Johtava asiantuntija